UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Waerachtighe Offerhande Des Nieuwen Testaments Dat Is Het H. Sacrificie Der Misse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1670

Voor-Reden.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34120

Visual Library

VOOR-REDEN.

OM den heelen staet van dese questie wel te verstaen, soo sal ick hier stellen eenighe korte bemerckinghen die het verschil tusschen ons ende de Sectarisen, raekende dese materie, sullen verklaren.

I. BEMERCKINGHE.

TIs seker dat hier gheene questie en is van den naem Misse, want de naemen en maecken de saecke selve noch goet noch quaet: want ghelijck Calvinus selve bekent *lib. 4. instit. cap. 19.* de Christenen hebben de macht/ om de naemen aen de saecken toe te ghenen / als men maer den oprechten sin en bijnt. Soo wie dan onder de Calvinisten soo dom soude wesen dat hy desen naem Misse ghetoont wilde hebben inde Schrifture / die soude moeten te ghen inde Schrifture toonen den naem Drijvuldicheyt, oft Dry-eenicheydt, die daer uytdruckelijck ghens te vinden en is.

II. BEMERCKINGHE.

DAer en is oock gheene questie vande ceremonien der Misse/ want dit zijn alleen uytwendighe ghen die de substantie self vande saecke niet aen gaen/ niet meer als het kleedt het wesen des menschs raeckt: wy seggheu alleen dat de ceremonien dienen tot de weerdicheydt vande saecke/ ende tot verwecksel vande devotie in de ghemoederen der gheloovighen: tot de weerdicheydt, om dat het niet en betaemt dat eenen priester sonder eenighe voor-bereydinghe soude gaen aen den autaer/ daer uytdruckelijck consacreren/ communiceren/ ende daer-

telijck wederom afgaen: Tot de devotie, om dat het ghemoet van den mensch deurgaens meer beweerght wordt door de uytwendige sinnen als door de inwendighe overdenckinghen: alsoo seght den H. Chrysostomus wel: waert saecken dat den mensch bestout alleen inden gheest / Godt sonde hem geestelijcke Sacramenten ghegheven hebben / maer de wijle hy oock bestaet in een lichaem / hy heeft Sacramenten ghegheven die uytwendighe materie en ceremonien hebben die men kan sien / hooren / en tasten / als by exempel / in den doop hoort men de woorden / siet men de afwasschinghe / ende tast men het waeter. De ceremonien dan en doen hier niet een haypken ter saecke tot ons verschil / want sonder dese bestaet de saeck self in haer wesen / alsoo se konnen ende moghen verandert worden nae de ghelegentheydt des tijdts / ende beliefte der kercke: alsoo moeten de Calvinisten selve bekennen dat hun Nachtmael daerom gheen nachtmael en sonde laten te zijn / alwaert saecken dat s'het niet nuchter / of sonder het voorlesen vanden brief des H. Apostel Pauli 1. Cor 11. ontfinghen / want ghem van beyde en hebben d' Apostels ghedaen.

III. BEMERCKINGHE.

HIer en is oock gheene questie of men de Misse mach offeren voor d'overledene / dit raeckt de materie van 't baghebyer / oft ter eere van d' Heyligheu / dit raeckt de materie vande aenroepinghe ende voorspraecke der Heyligheu.

IV. BEMERCKINGHE.

DEn heelen staet dan van de questie is dese: of er in 't nieuw testament een waerachtich en oprecht sacrificie is in het welck opgeoffert wort het lichaem ende bloedt Christi, het welck wy noemen de Misse, de Gricken, Liturgie, de Chaldeeuwen, het Hysich.

Wy

Wy houden staen dat sae; doch soo de Calvinisten
ernstigh aen vraeghen: Hebben d'Apostels Misse
gelesen / ofte waer staet het in de schrifture dat
men Misse moet doen? soo sal ick dan het een / en
de het ander uyt de schrifture bewijsen volgens
hunne eygen grout-reghelen / te weten / datmen
de gheloofs-stucken van woort tot woort niet en
moet toonen inde schrifture / maer dat het ghe-
noegh is dat ms de selve daer uyt'treche door klae-
re ende wettige consequentien: Dit gedaen wesen-
de sal ick tot bevestinghe voorstellen de spreuken
van eenighe Oudtvaders / ende ten lesten / voor een
merckt / uyt de reden bewijsen dat de Misse
voor de tijden vande Apostelen niet en kan ingho-
uden zijn / maer altijt gheweest is.

EERTSE DEEL.

Vt den brief van den H. Apostel Paulus tot de Hebreeuwen wordt bewesen dat'er in't Nieuw testament een Sacrificie moet wesen van't lichaem ende bloedt *Christi* onder de ghedaenten van broodt ende wijn.

DEsen brief heeft den H. Apostel geschreven tot de Hebreeuwen, dat is / ghelijck den Dordrechtschen Bijbel wel aenteeckent / tot de Joden: Dese anteckeninghe en dient hier niet weynigh tot ons oyspoost: want alsoo de Joden machtigh hunnen toorn droegen op hunne sacrificien ende Priesters / soo heeft Paulus hier in desen brief tot hun geschreven / 't welck hy in gheene andere brieven gedaen